

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Legnicy

o rekompensatę z tytułu pracy w warunkach szczególnych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 28 stycznia 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 25 lipca 2023 r., sygn. akt III AUa 285/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Legnicy na rzecz J. M. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami, o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c. - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Legnicy decyzją z 6 sierpnia 2018 r. (znak: [...]) odmówił J. M. rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że ubezpieczony nie spełnił przesłanek do przyznania rekompensaty, albowiem wobec wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach udowodnił jedynie 14 lat, 2 miesiące i 6 dni.

Decyzję tę organ rentowy wydał w oparciu o art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy nie uznał okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia wnioskodawcy w P. od 1 kwietnia 1981 r. do 9 stycznia 1987 r. na stanowisku kierownika oddziału remontowego.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy wyrokiem z 6 marca 2019 r. (sygn. akt V U 578/18), na skutek odwołania J. M., oddalił odwołanie.

Po rozpoznaniu apelacji J. M., Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 25 lipca 2023 r. (sygn. akt III AUa 285/23): zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Legnicy z 6 sierpnia 2018 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy J. M. prawo do rekompensaty oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Legnicy na rzecz wnioskodawcy J. M. kwotę 510 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, do Sądu Najwyższego wywiódł organ rentowy, zaskarżając judykat w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz przepisów regulujących uprawnienia związane ze służbą wojskową wskazując, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd skupił się wyłącznie na wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej, warunkującej jej zaliczenie.

W związku z powyższym skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Alternatywnie skarżący wniósł o uchylenie wyroku i oddalenie apelacji, stosownie do art. 398¹⁶ k.p.c. i orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego.

Na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 398 § 1 pkt 1 i 2 skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ze względu na eliminację rozbieżności w orzecznictwie i dokonanie jednolitej wykładni, czy warunkiem zaliczenia zasadniczej służby wojskowej jest jej odbywanie wyłącznie w przerwie zatrudnienia w warunkach szczególnych (przed powołaniem i po zakończeniu służby), czy też kumulacja okresów pracy w warunkach szczególnych nie jest wymagana.

W odpowiedzi na wywiedzioną przez organ rentowy skargę kasacyjną wnioskodawca wniósł o: wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku jej przyjęcia oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie mogła zostać przyjęta do merytorycznego jej rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych

elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Pełnomocnik strony skarżącej, formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, przywołał art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. – co należy rozumieć, że jego zdaniem w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne oraz w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych, z uwagi na rozbieżności w orzecznictwie. Stwierdzić jednak należy, że wniosek ten sporządzony został w sposób nieprawidłowy – co uniemożliwia nadanie sprawie dalszego biegu i merytoryczne rozpoznanie wywiedzionej skargi kasacyjnej.

Przekonanie Sądu Najwyższego, oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (istotne zagadnienie prawne) wymaga wskazania, za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje strona skarżąca (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, ze wskazaniem argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126 i z 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Obowiązkiem strony skarżącej jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu, w sposób zbliżony do tego, jaki

przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. Przy czym nie można zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy, we wcześniejszym orzecznictwie, wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, LEX nr 2630721). Istotne jest przy tym, aby problem prawny, ujęty w skardze kasacyjnej, dotyczył kwestii decydującej o rozstrzygnięciu sprawy. Nie może być bowiem dla niej prawnie obojętny. Innymi słowy, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne tylko wtedy, kiedy wynik sprawy uzależniony jest od interpretacji przepisów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 września 2005 r., I PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243 i z 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003 nr 9, poz. 228). Strona skarżąca nie wykazała, że w sprawie rzeczywiście mamy do czynienia z zagadnieniem prawnym, a tym bardziej, że zagadnienie to jest istotne – w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Powołując się natomiast na przesłankę, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, należy wykazać, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie, w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, Legalis nr 127030; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, Legalis nr 2701754 i z 9 września 2022 r., I CSK 1494/22, Legalis nr 2741242). Stronę skarżącą obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112 i z 29 września 2022 r., I CSK 3496/22, Legalis nr 2790349). Powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania

przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania - w drodze stosownego juretrycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także, że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Nie istnieje przy tym potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Także istnienia tej przesłanki przedsądu pełnomocnik strony skarżącej nie zdołał wykazać – ograniczając się jedynie do wskazania sygnatur spraw, w których sądy, jego zdaniem, orzekały odmiennie – co nie przesądza jeszcze o istnieniu rozbieżności w orzecznictwie (w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.).

[SOP]

[t.n]

